

Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia: **BRAȘOVU**, piața mare, Târgul Inului Nr. 30.
Brevet de invenție nu se primește. Manuscrisurile nu se restituie.
Birourile de anunțuri: **Brașov**, piața mare, Târgul Inului Nr. 30.
Inserate mai primesc în Viena *H. Moser, Haasenstein & Vogler (Hörsing)*, *H. Schalek, Alois Herndl, M. Duka, A. Oppalik, J. Donnberger*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, E. Stern, Bernat*; în Frankfurt: *G. J. Damb*; în Hamburg: *A. Stamer*. Prețul inserțiilor: o serie garmond pe o coloană 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarife și învoială. Reclame pe pagina a III-a o serie 10 cr. v. a. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

(NUMERŪ DE DUMINECĂ 20)

„Gazeta” este în fă-careți
Abonamente pentru Anstro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni 8 fl., pe trei luni 5 fl. N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr. N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumără la toate oficiile poștale din țară și din afară și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
a administrațiune, piața mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiu 1. pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dușul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a. sau 15 bani. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 107.—Anul LVI.

Brașov, Duminecă, 16 (28) Mai

1893.

Din cauza sfințelor sârbători, diarul nu va apăre până Marți seara.

Sârbătorea limbilor.

Brașov, 15 Mai v.

Poporul român din Tisa și Carpați va găsi în marele praznic de mâne un moment de încurajare în lupta sa pentru limbă și națiune.

„Și li-s-au arătat lor limbă împărțite ca de foc, și a ședut pe fiă-care dintre ei. Și s-au umplut toți de Spiritu sântu și au început a vorbi într-alte limbă, precum le da Spiritul a vorbi.”

Aceste cuvinte ale Evangheliei de mâne ne aduc aminte de formațiunea limbilor, cari după cum ne arată Sânta Scriptură, sunt făcute de însuși Dumnezeu.

Și scrisu este, că cea ce a făcutu Dumnezeu, omul se nu defacă. Pentru ce dără dușmanii neamului nostru umblă să ne răpescă limba și să ne impună nouă o limbă străină? Nu vedu ei, că prin această se împotrivesc nu numai firei omenești, ci tot-odată și orânduiei dumnezeiești?

Când Dumnezeu a creat limbile, a avut în vedere binele și fericirea popoarelor. El a creat aceste limbă, pentru ca apostolii să potă predica fiă-cărui neam în limba sa, ca astfel poporele să se lumineze și să potă înțelege învățăturile credinței, bine știind, că un popor nu se potă bucura de libertate, nu potă face nici o înaintare și nu potă avé viitor, decât nu primesc învățatura și creșterea de lipsă în limba sa, dela apostolii neamului său, adevă delă bărbății și conducătorii săi firești și luminați, cari îl înțeleg pe el, îi cunosc necasurile și suferințele, și știu să-i îndrepteze pașii spre bine și înaintare.

Un popor, care nu-și primește învățatura și creșterea de

lipsă în limba sa, nu potă avé viitor; pentru-că limba formeză vieța unui popor, limba este pentru el izvorul, din care resare cultura lui națională, libertatea și toate drepturile lui. Răpescă unui popor limba și i-ai răpit vieța. El nu va mai fi ceea ce a fost, ci se va contopi în alte neamuri și-și va perde numele scump al strămoșilor săi.

Acăsta au înțeles-o foarte bine și contrarii noștri și de aceea luptă ei de vecuri întregi, ca să ne răpescă scumpa noastră limbă românească, bine știind, că decât ne vor răpi limba, cu ea de-odată ne vor răpi pentru veci și libertatea, ne vor răpi cultura noastră națională și toate drepturile noastre, — de-odată cu limba, ne vor răpi și vieța.

De aceea s-au luptat strămoșii noștri cu atâta vitejă pentru apărarea limbei lor; de aceea ni-se impune și nouă datorința cea d'întăiu și cea mai sfântă, ca să susținem lupta pentru limbă, s'o susținem cu bărbăția neînfrântă până atunci, până când vom isbuti.

În lupta pentru limbă nu este ertat un popor să obosescă nici-odată. Îvingerea cade tot-deuna pe partea celui brav, și decât noi vom lupta cu bravură pentru scumpa noastră limbă, putem fi siguri, că mai curând se mai târziu învingerea a noastră va fi.

Cel ce a îndestrat poporele cu limbă, le-a îndestrat tot-odată și cu puterea de lipsă pentru apărarea lor. Încordați-vă aceste puteri ale vostre, Români, în lupta sfântă pentru scumpa noastră limbă, și fiți siguri, că veți avé și voi odată și de plată și răsplătă; veți avé și voi odată bucuria, de-a serba sfânta și dumnezeieșca sârbătore a limbilor în tihnă și mulțumire!

Incheiamă acestu cuvântu, adresat cătră frații noștri, cu cuvintele, cu cari fericitul Bărnuțiu și-a încheiat epocalul său discurs în presera zilei de 3. (15) Maiu 1848:

„Nu vă abateți dela cauza națională de frica luptei; cugetați, că alte popore s-au luptat sute de ani pentru libertate. Când însă vi-se va pără lupta cu neputință, când se vor ridica greutățile asupra voastră ca valurile mării turbate asupra unei năi, când principiile întunecului va deslega pe toți necurații și-i va trimite, ca să rupă legăturile frăției vostre... aduceți-vă aminte atunci, cu câtă însuflețire s-au luptat străbunii noștri pentru existența și onora națiunii noastre, aduceți-vă aminte atunci, că ei ne strigă din mormântu:

„Fiilor! Noi încă am fost nu odată în împrejurări grele, cum sunteți voi astăzi; noi încă am fost încunșurați de inimi în pământul nostru, cum sunteți voi astăzi, și de multe-ori am suferit și mai mari rele, decât voi; fost-am cu Goții, der nu ne-am făcutu Goți; fost-am cu Hunii, der nu ne-am hunit; fost-am cu Avarii, der nu ne-am avarit; fost-am cu Bulgarii și ne-am bulgarit; cu Rușii și nu ne-am rusit; cu Ungurii și nu ne-am uncurit; cu Sașii și nu ne-am nemțit... ci ne-am luptat ca Români pentru pământul și numele nostru, ca să vi-lă lăsam vouă împreună cu limba noastră, cea dulce ca ceriul sub care s'a născut... rămâneți credincioși numelui și limbei vostre; apărați-vă ca frații cu puteri unite în pace și în rebelu; vedeți, cum ne-am luptat noi pentru limba și Românitătea noastră: luptați-vă și voi și le apărați ca lumina ochilor voștri!...”

CRONICA POLITICA.

— 15 (27) Maiu.

Lupta în adunările municipale contra politicii bisericești a guvernului continua încă și acum în țară. În istoria acestor lupte, memorabilă va rămâne pașirea românească și energică a Românilor din comitatul Carasu-Severin în adunarea generală ținută în Lugos la 25 Maiu n. Intrăgă poporațiunea acestui comitat aștepta cu mare încordare ziua adunării generale ordinare comitatense. „Egyetértés” dela 26 Maiu ne spune, că încă înainte se lătise vestea, că membrii bisericești din Congregațiune, împreună cu Români, se vor uni, pentru a paralisa, eventualu a slăbi votul mamelucilor guvernului. Printre aceștia se numera și deputatul dietal Asboth János. Români, dice numita foia, s-au asigurată de cei mai buni oratori și s-au și folosit cu multa istețime și curagiu de tactica de-a zadărnici unu vot de încredere pentru guvern. Debaterea a ținut de dimineața până seara la orele 8. După ce protonotarul Szogyen a motivat pe scurtu propunerea de spriginire a proiectelor bisericești, vorbi contra canonicului Bolesnyi din Orșova, ér Böz Hedvig pentru. Luă apoi cuvântu a-lu Coriolan Brediceanu, care priotr'o strălucită vorbire restrânse toate argumentele dușmanilor noștri, pronunțându-se hotărât contra reformelor bisericești ale stăpânirei. Nu mai puțin temeinic și frumos a vorbitu protopopulu român Popovick. După o pauză de două ore, ședința se cont nuă după amez. Avocatulu jidano-maghiar din Lugos Dr. Rosenthal Gyula, luă celu dinteu cuvântu, spriginind propunerea de-a se alătura adunarea la politica bisericească a guvernului. Preoțimea catolică și Români protestau energică împotriva spuselor avocatului jidano-maghiar. Intre cei legitimi nemulțumiți era și deputatul Asboth. O adevărată furtună isbucni când vorbitorulu întrebunță cuvântu „Valah” în locu de „Român”. Români, simțindu-se adăncu vătămăți, protestară cu tăria împotriva infamiilor jidano maghiarului; vredniculu avocat

FOELETONULU „GAZ TRANS.”

Eliberarea Fatimei.

— Povestire arabă —
(Fine).

Cripta, în care se afla Mustafa, n'a putut fi mai departe de palatul lui Thiuli, ca de-o jumătate de oră. Curând după ce el se viri în criptă, Thiuli primi vestea, oă Fatima trage de mörte.

„Mergi iute și chiamă pe doctoru”, — duse Thiuli cătră ună servă ală său — „du-te, căof e la marginea mării după medicină!”

Servulu fugi într'unu sufletu până la mare, și ce să-i vadă ochii? Tunica cea neagră a doctorului juca pe de-asupra valurilor spumegânde.

N'a! își gândi servulu, acu s'a înecat și doctorulu. El se înturnă și spuse lui Thiuli, că ecă doctorulu s'a înecat în mare, și uite că de aici se vede, cum îl afundă și cum îl ridică apa.

Când au Thiuli acestea părea că-lă apucă nebunia; își rupea hainele, își smulgea barba și-l bătea capulu de

părete. Der toate erau înzadar. Fatima era deja întinsă pe lavită.

Cum au Thiuli, că acum e mörte, îndată porunci să-o așeze într'unu cosciug și încă în aceeași seară să o ducă în criptă, fiind-că el nu putea suferi unu minut omu mörte în palatul său.

Servii duseră cosciugulu și-lă puseră între celelalte, apoi se înturnară repede îndărăt. Inima li-se bătea cumplit, căci în criptă li-se părea, că ar exista nescari ființe viețuitoare. Li-se părea, ca și cum colo s'ar scula morții, ba unul se jura pe barba lui Mohamedu, că a auditu pe unu mörte oftând.

Pe când acestea se petreceau la palatu, Mustafa vedându-se numai singuru, sări îndată, ridică capaculu și luă sticla cu medicina deșteptărei. Mare-i fii însă mirarea și necasul, când la lumina unei lampe vedu culeată în sicriu o femeie cu totulu străină. Nu era nici iubita lui soră Fatima, și nici amanta sa Zorodaia. Pe unu momentu înmărmuri și nu scia ce să credă despre această nouă desamăgire. În furia lui, mai că nici nu voia acum să o deștepte, der conștiința sufletului său li muia în fine

inima și éta că turnă din conținutul sticlei în gura adormitei. Peste câteva minute, această se deșteptă, se uită spăriată în juru, apoi ingenunchiă înaintea mântuitorului său.

„Cum să-ți potă eu mulțami pentru această nobilă faptă a ta, trimisulu lui Dumnezeu, care ai venit să mă scapi din infernală robie?!” strigă rōba cu o voce plângătoare.

Mustafa intrerupându, grăbi să o întrebe, cum se face asta, de ea pōrtă numele surorii sale?

Străina pricepu îndată, că Mustafa e înșelat. Ii spuse toate, îi spuse, că ală ei nume dela părinți este Amarza și numai în seraiulu lui Thiuli au numit'o „Fatima”, sub care nume primi sticla și epistola dela Mustafa.

Mustafa o întrebă mai departe despre sora sa și despre Zorodaia, ér Amarza îi spuse, că dēnsele se află în seraiu, der trăiesc sub altu nume. Fatima cea adevărată pōrtă acum numele de Amarza, ér Zorodaia se numesce acum Murmahala.

După ce Amarza vedu, cătu de tristă și nemângăiată este Mustafa din

causă, că nu a isbutit să elibereze pe cine voia el, îl îmbărbăta dicându-i, că dēnsa scie unu mijlocu, prin care nu ou mare greutate va isbuti să mântuesc pe iubitele lui.

La auzul acestora, Mustafa deveni nerăbdător și rugă pe străina față, să-i spună repede, care potă fi acel mijlocu?

„Deși sunt numai de vre-o patru luni în robia lui Thiuli, — încep Amarza — eu însă totu numai după aceea mi-am bătut capulu, cum aș pută scăpa. Într'o zi vedui fântana din curte, pe care potă și tu ai vedu'to. Mi-se născu atunci dorința să știu, nu cumva această fântană săritore e zidită ca și aceea a tatălui meu, în care e condusă apa dintr'unu riu din mare departare, trecându printr'unu canalu mare zidit cu multă măiestrie. Ca să potă descoperi ceva, lăudai fântana lui Thiuli și mă făcu, că mă miru foarte de o așa fântană frumoasă.”

„Cuprinsu de fală, Thiuli încep atunci să-mi spună, că el însuși a zidit'o. Imi lăudă măiestria cu care e zidită această fântană și-mi spuse, că apa e adusă dintr'unu riu, care curge prin

român, d-lă Coriolan Brediceanu, a fost de două ori chemat la ordine de fișpanul, care în mânia sa nu soia, ce să mai facă. Procurorul suprem voia să ridice acuză de „vătămăre” a congregației, contra Românilor, când fișpanului îi succese a potoli iritațiunea. Vorbiră apoi oratorii bisericești și Români, între cari și Ilustritatea Sa Dr. *Victor Mihalyi*, episcopul de Lugoj, care, dice „Egyetértés”, a combătut în mod nespūs de puternic reformele guvernului. În fine s'a făcut votarea, în urma căreia propunerea protonotarului comitatensu s'a primită cu 231 contra 66 voturi. — Onore membrilor români, cari s'au purtat așa de frumos și strălucit, încât i au pus în respect pe dușmani.

*

De un an de zile și mai bine frații noștri din Bucovina au început o luptă frumoasă contra asupritorilor nēmului nostru românesc diu țera odiuoră stăpânită de nebirutul Stefanu cel mare. Români bucovineni au deputații lor în dieta țării, deputați aleși după voința poporului; acești deputați români s'au distins în ultimele dezbateri prin viuul interes și luptă serioasă în *cestiunea limbii române*. În numărul trecut de Duminecă am amintit, că d-lă cav. de *Zotta* a cetit în dieta o interpelația scrisă de fruntașii români diu dieta. Interpelația, pe care o reproducem aici, are de scop a pune capăt abuzurilor de felul celui ce a cutezat să facă un judecător polon în procesul diu-tre studenții români și „socoliști” poloni. Interpelația culminează în următoarele:

„Guvernul c. r. al țării se simte îndemnat a aduce capitanatului districtual c. r. aminte de respectarea întocmai a dispozițiilor înaltului ministeriu de stat de la 4 Iunie 1860 Nr. 2166, intimat prin esmisul de la 9 Ianuar 1861 Nr. 21. cu privire la folosirea limbilor țării, și aume a limbii germane, române și rusesco în comunicația oficială cu partidele. După aceste dispoziții, partidele și reprezentanții lor au pe teritoriul acestei administrații voia de a-și prezenta scrisorile lor la autorități și oficii într'una din amintitele trei limbi ale țării și autoritățile și oficiile sunt îndatorate a redigia protocoalele despre depozițiile verbale ale partidelor, precum și cele despre ascultarea lor, a martorilor și a experților la pertractări oficiale, în acea limbă a țării, care e limba maternă a respectivei partide. În publicațiile oficiale către partide, autoritățile și oficiile au să se servesc de a acea limbă dintre cele trei limbi amintite, în care s'a predat esbitul prin prezentațiunea verbală, și în care s'a făcut pertractarea protocolară, și decă acest feliu de incident nu e la mijloc, în limba maternă a respectivei partide.”

Afară de acesta, deputații români au respins învinovățiile, că Români diu Bucovina ar fi prietini ai Rușilor; asemenea s'a tăiat pofta nesăturațiilor și imbuibațiilor strani de a-se amesteca în afacerile administrative ale fondului religionar. Mai amintim, în fine, că membrii români au așternut dieta o petiție a societății politice „Concordia”, prin care se cere *crearea de clase paralele române la pedagogiul din Cernăuți, respectarea drepturilor limbii române la ocuparea posturilor de învățători și inspectorii, apoi modificarea legii controlului școlar*. Petiția acesta, care se poate numi cu drept cuvânt un act politic de însemnătate, s'a dat guvernului pentru a fi luată în seamă.—Aceste vești bune dela frații noștri bucovineni tare ne mângăie pe noi Români subjugati din Ardeal și Ungaria și nu putem decât chiar și în desperatele noastre lupte pentru limbă și naționalitate, să încurajăm pe frații noștri bucovineni la luptă ageră și neîntreruptă, căci izbânda lor pe-o cale sau alta, este izbânda Românilor întregi.

*

În 25 Mai s'au întrunit în Viena delegațiunile. Președinte al delegațiunii ungare a fost ales contele Teod. Andrassy, care în vorbirea sa de deschidere mulțami pentru încrederea arătată, apoi dișe, că deși raporturile pacifice sunt asigurate în ori ce direcțiune, totuși se cer și în anul acesta *nouă jertfe pentru armată*. După aceea s'a făcut alegerea membrilor diferitelor comisii. Președinte al delegațiunii austriece a fost ales principele Windischgrätz, care de asemenea mulțami pentru încrederea arătată, Preliminarul bugetar prezentat delegațiunilor este următorul: Cheltuel: ministeriul de externe 3,787,300 fl., ministeriul de război: 142,080,948 fl., ministeriul comun de finanțe: 178,900, etalul de pensii: 2,025,100, curtea de compturi: 126,644. Suma totală a cheltuelilor 147,285,992; din acestea subtrase ca acoperite 2,677,492, rămâne ca rest de cheltuel 145,248,500; din aceste ca prisos diu vămuri 44,370,170; rămân cheltueli totale: 100,878,320 fl. din care se subtrag 2 procente în sarcina Ungariei 2,017,566; restul acoperit de Austria: 69,202,527, Ungaria: 29,658,226; cheltueli extraordinare militare pentru trupele din Bosnia 3,610,000.

SCRILE ȚILEI.

— 15 (27) Maiu.

Din Năsăud, primim următoarea știre imbucurătoare: În 19 Maiu n. c., sub conducerea energicului Vicar del

Năsăud, Reverendissimul d-nu Dr. *Iónu Popu*, comisiunea aleasă în adunarea reprezentanților grănițeri, ținută la Năsăud în 27 Decemvre 1892, a prezentat ministrului președinte unguresco, *Weckerle*, un memorandum voluminos în cauza fondurilor și a școlilor grănițeresco. În acest memorandum se cere respectarea întru toate a determinațiilor cuprinse în „Instrumentul fundational” sancționat de Majestatea Sa. În deosebi se cere respectarea și susținerea neatinsă a dreptului esclusiv de proprietate al grănițerilor și descendenților acestora; apoi respectarea dreptului de liberă administrare a fondurilor și averilor școlare, precum și respectarea caracterului confesional românesc al gimnaziului și a tuturor școlilor susținute de fondul central.

—x—

O nouă prigonire. Fôia unguresco „*Budapesti Hirlyap*” dela 23 Maiu a adus știrea din Sibiu, că procuratura supremă din Clușina a pornit proces diu-potriva celor 25 de membri ai *Comitetului central a partidului nostru național*. Comitetul, dișea numita fôia, este acuzat din cauza Memorandului, că are se spriginesce pe § 173 diu codicele penal, care privește „casurile de negare a puterii obligătoare a legii”.—Nu credeam, că guvernul unguresco va face un pas atât de monstruos. Acum însă cetim în Nr. dela 27 Maiu al „*Tribunei*”, că pe ziua de ieri (Vineri) și azi, au fost citați a se înfățișa înaintea judeului investigator din Sibiu, *Gödrö Sandor*, domnii membri din Sibiu ai comitetului: Dr. *Iónu Rațiu*, *Eugen Brode*, *Nicolae Cristea*, Dr. D. P. *Barcianu*, *Demetriu Comsa* și *Septimiu Albini*. — Va să dișă „*Budapesti Hirlyap*” a fost bine informat, când a primit știrea despre această nouă prigonire asiatică.

—x—

Monumentul Brătianu. Ridicarea unui monument în memoria reșosatului bărbat de stat, I. C. Brătianu, s'a amânât până în anul 1894. Suma colectată până acum este de peste 200,000 franci.

—x—

† Cavalerul de Schmerling, a cărui morțe ne a anunțat o telegraf, era născut în 1805 și a jucat un mare rol politic în Austria, începând diu anul 1848, când a câștigat o mare popularitate prin opoziția, ce a făcut di-lui de Metternich, — apoi în frământările diu sinul federației germane, în care însă n'a reșisit să impedeze preponderența prusiană, în sfârșit ca conducător al afacerilor Austriei dela 1860 până 1865, răstimp, care se și numesc în Austria epoca lui Schmerling, o epocă mai liberală, urmând după era

absolutistă de mai înainte, der totu centralistă. La 1866 Schmerling făcu loc di-lui Beust, sub care încep a câștiga orecare teren ideile federaliste. Cavalerul de Schmerling era în timpul diu urmă membru pe viță în Camera seniorilor diu Viena și a fost di forte multu timp președinte al Curții de casația austriace.

—x—

„Alegere” de primar. Diu comuna curată românească *Lăscudă*, de lângă D. St. Martin, primim următoarea știre, diu care se poate vedea lămurit, ce batjocură se face cu dreptul de alegere al poporului nostru, căruia slujbașii unguresco, în potriva tuturor legilor și așa destul di vitrege și apăsătoare, nu vor să mai recunoască dreptul de a-și alege nici măcar pe cei mai mici funcționari ai săi. Etă ce ni-se știe: „Dilele acestea s'a făcut la noi alegerea di jude comunal. Candidați erau doi Români și un Ungur. Acesta este singurul Ungur în comuna noastră; umblă cu ture și cu pinten di ai lui Kossuth și portă penă di curcă în pălărie. Români n'ar fi votați pentru el, der scriitorul solgăbirului a diș, că *numai solgăbirul are dreptul de a alege pe birou*, er sătenii pot să voteze numai la alegerea juraților. Scriitorul solgăbirului a ales apoi pe Maghiarul *Erődsi István*, care a învețat numai două clase normale, der pe care solgăbirul bucosu l'a întărit er sătenii au tăcut și au înghițit, pentru că n'au știut ce să facă. Notarul diu comuna este român, anume *Moise Birtolom*. El ar fi trebuit să învețe pe sătenii ce să facă, der a tăcut și nu i-a învețat, pentru că și el numai totu la puna lui se gândesc. Până și învățătorul și cantorul diu sat, în loc să fi făcut recurs, s'au dus și ei la casa Maghiarului și împreună cu neprepuții satului s'au pus la holcă și au beut până umblau ca rațele cele bete. Să le fiă rușine Lăscudenilor, pentru că au lăsat să le pună birou un Ungur, măcară totu comuna e românească, și notarul e Român și nimenea nu știe unguresco în sat. Acum vor vedea ei ce vor face, decă au fost proști și s'au lăsat!” — Judece lumea, noi nu dișem nimicu!

—x—

Țarul Rusiei a dispus, ca flota rusescă diu marea neagră să fi întărită încă cu două corăbii ouirasate.

—x—

Expozițiune de vite La 24 Aprilie v. c. s'a ținut în Pianul român, de lângă Sebeșul sășesc, a patra expozițiune di vite a „Reuniunii române di agricultură di comitatul Sibiuului.” Expoziția a reșisit mai bine, ca celelalte trei expozițiuni di anii trecuți, ceea ce în mare parte este a se atribui preotului T. Ghi-

tr'unu canal di înălțimea unui om și diu depărtare di 1000 de pași.”

„De câte ori mă gândiam, că decă aș avea o putere di bărbat, să ridic o petra di lângă fântână și să-mi caut di drum prin coridorul apei, der în van, căci eu nu eram în stare a face așa ceva! Canalul, pe unde e condusă apa, țilă voia arăta. Prin acesta ajung în palat și de aci îți poți elibera scumpa-ți soră și iubita-ți amantă. E di lipsă însă să mai ai doi ortaci, cari asemenea să fiă tari, ca să poți uide mai întâi străjile seraiului, fără a se face vre-unu sgomot.”

Bietul Mustafa, care acum di două ori a fost înșelat prin mâna sorții, primi și a treia încercare, și spera, că cu ajutorul lui Dumnezeu di astă dată va izbui. El i spuse Amarzei, că se va îngriji a-o duce și pe ea la părinți, decă i va da mâna di ajutor ca să potă intra în palat. Acum însă nu soia, că di unde să și potă el capeta încă doi soți harnici. Atunci i veni în minte marinosul Orbașan, care i promisese ajutor, și se hotărî să meargă la el.

Deci părăsi cripta, înșoțit di Amarza, și luă drumul spre corturile bandiților.

V. Eliberarea.

Mustafa grăbi di rășputeri și după ce merse mai multu timp prin pădure, eși la drumul, pe care venise în Balzora. Er la trei zile ajunse la cortul lui Orbașan.

Acesta îl primi cu bunățate și, după ce Mustafa i povesti, câte i-s'au întâmplat, Orbașan încep a ride cu hotu, mai cu seamă când i spuse, că el s'a făcut și doctor cu numele *Charmaneabudibaba*. Când însă i spuse di ispita cu piticul Hasan vătavul deveni furios și se jură, că cu mâna lui proprie îl va spânzura.

În noțtea următoare, Mustafa dormi la Orbașan, er des di dimință plecă călare, înșoțit di Orbașan și încă di trei bandiți, cari cu toții erau bine înarmați. Astfel merse până au ajunș la satelețul, unde lăsase Mustafa pe Amarza. Aici o luă și pe dâna și merse mai departe, până în pădurea

diu apropierea palatului lui Thiuli-Coșu. Aici descălecară și așteptară noțtea.

Când se făcu întunec, merse, conduș di Amarza, la gârle pe unde se conduce apa în coridorul fântanei. Găsind apoi zidirea, ridicară mai multe lespeți și înainte di ce ar fi coborît în tunel, Amarza le dete următoarele povești:

„Mergând prin apă, veți ajunge la fântână. De aici eșind în curtea palatului, veți vedea două turnulețe, di două părți ale palatului. Numărând apoi dela turnul di dreapta spre stânga, a șesă ușa este, care conduce în odaia seraiului, unde dorme Zorodaia cu Fatima, străjuite di doi arapi înarmați.”

Proveduți cu toate cele di lipsă, bandiții se dete jos în tunel, conduș di Orbașan și di Mustafa. Apa le era până în brău, der nu multu le păsa, ci mergeau înocet înainte prin întunecimea mormentală, până ce ajunș la fântână.

Aici îndată sparseră în păretele di zid di deschidură, prin care putea intra un om. Prin acesta eși mai în-

tăi Orbașan, care ajută și celorlalti patru, ca să potă eși.

Acum se află în curtea palatului, unde domnia o tăcere adâncă. Numai vântul vijăia di când în când printre arborii di cătră mare.

Ei căutară ușa, numărând dela turnul di dreapta spre stânga, însă dădură peste o ușă, care era asemenea zidului și se deosebea di celelalte, părând a fi o ușă secretă. Acum nu soiau, decă Amarza a șocotit-o și pe asta, ori nu.

„Nu i de stat pe gânduri”, șopti Orbașan, „șabia mea va deschide orice ușă!”

Atunci el și deschise ușa secretă și intră înăntu, împreună cu soții săi.

Aici dormiau duși vre-o deșe arapi negri, cu armele sub cap. Omenii lui Mustafa tocmai voiau să părășescă acestu dormitor, vedând, că au greșit ținta, der atunci dintr'unu colț se aude țipând după ajutor.

Era diavolul di pitic, care voia să deștepte totu palatul, însă n'avu timp, căci Orbașan i astupă gura cu o năframă și-l legă buzdugă. Ceilalti

teu și învățătorului Danu din Pianul român, cari și-au dat multă silință pentru buna reușită a expoziției. Au fost expuse 96 vite cu corne și 133 oi. Exponenți au fost și s'au împărțit 46 premii, din cari cel mai mare a fost de 6 fl., apoi 5, 4, 3, 2 și mai multe de câte 1 fl. Premiul primu l'a dobândit locuitorul Petru Opincaru din Sebeșul săsesc. De-altmintelea locuitorii români din Sebeșul săsesc în totalu s'au distinși prin tauri și vaci frumoase, asemenea și cei din Pianul. Cu oi alose, mai ales de rassa stogoșe, s'au distinși Românii din Lomanu și din Pianul român.

—x—

Congresul filologilor germani s'a deschis în 24 Maiu cu mare solemnitate în Viena. Membrii congresului au fost salutați de ministrul instrucției publice în numele împăratului și al guvernului, de către rectorul în numele universității, de vice-primarul Gruebl în numele consiliului municipal. Au fost de față ministrul președinte conte Taaffe și cei-alți miniștrii. Președintele congresului Hartel, s'a datu expresiune mulțămitei sale, că la acestu congresu au participat unu număr mare de filologi streini, între cari Români, Bulgari și Sârbi.

—x—

Maialu. Societatea sodalilor români din Brașov va arangia mâne Duminecă în 16 (28) Maiu v. c. o excursiune în Stejerișu, la care invită pe toți binevoitorii Asociației pentru sprijinirea meserilor. Plecarea va fi la 1 oră p. m. din Gróver. La casu de timpu nefavorabilu excursiunea se va face poimâne.

—x—

Regele și regina Greciei, după cum se anunță din Atena, au vizitat în 24 Maiu escadra franceză și au prânșit pe bordul vaporului „Formidable”. S'au ținut mai multe toaste căldurose.

—x—

Odaște otrăvite prin vaccinare. Se anunță din Constantiopolu, că în seraiulu Sultanului demnesce acum o mare agitația din cauza morței a 12 odaște, provenită în urma unei vaccinări în contra vîrsatului la care fusese supuse de curîndu 167 de femei din haremu.

—x—

Corulu vocalu alu plugarilor români din Peica-română invită la Concertulu împreunat cu dansu, ce se va arangia Duminecă sêra la 28 (16) Maiu în sala de jocu de lângă școala de fete. Venitul este menit pe sema celor arși din Peica-rom. și ofertele marinimiose se vor dăni pe cale publică. Pentru Comitetul arangiatoriu: Nicolae Dragoșiu, casariulu corului. *Programa*, 1. „Moto”. 2. „Doru de Libertate,” poezie de J. Grozescu,

declamată de corista Sidonia Dragoșiu; 3. „In Maiu”, cor. mixt; 4. „Plansora eroului bătrînu”, poezie de I. Vulcanu, decl. de coristulu Mihaiu Bodrogeau; 5. „Cănteoc de primăvera”, cor. bărbătescu; 6. „Bărbatul și muerea”, poezie de M. Gangavulu, decl. de coristii G. Moldovanu și Mihaiu Andra; 7. „Cănteoc sêrbătorescu”, cor. bărbătescu. 8) Piesă comică teatrală de Ilie Popu. Sub pauză se vor executa de coristii jocurile istorice „Călușierulu” și „Bătutu”.

—x—

Reprezentățiunea Jagendorf. Măne Duminecă în 28 Maiu atletulu Jagendorf, împreună cu trupa sa, aprețiatu în ambele hemisfere ale lumii, va da prima reprezentațiune în sala hotelulu Centralo Nr. 1.

—x—

Musica crășenescă, va da unu concertu mâne Duminecă în 28 Maiu, la casu de timpu favorabilu, în grădina hotelulu „Pomulu verde”. Er la casu decă timpulu va fi nefavorabilu, în sala hotelulu „Europa”. Se va executa și piesa nouă „Alpenrosen” valsu de Ferdinand Holzwart, (arhiducele Ferdinandu).

—x—

Cunună. D lu *Averamă Igna*, învățătoru în Ineu, s'a cununat în 23 Aprilie v. c. cu d-ra *Maria Buhescu*, fiica d-lui Ioan Buhescu din Ineu în (Bihoru). — Dorim feriore tinerei părechil!

L. Kossuth și cestiunea de naționalitate.

Foia ungrăscă „Nagy Várad” a publicat în Nr. 110 din 14 Maiu o convorbire, ce-a avut o unu colonelul pensionat, de origine românu alu armatei italiene cu Ludovicu Kossuth, despre cestiunea de naționalitate. Eță, în traducere românescă, conținutul acelei convorbiri:

Italia, Chiavari 9 Maiu.

Abia ađi reîntorc din călătoria mea de la Turinu și abia ađi potu raporta (jurnalulu) „Nagy Várad” despre visita, ce am făcut-o celui mai mare bărbat în viața a Ungariei, ex-gubernatorulu Lad. Kossuth. Acestă visită nu e cea dintăiu din parte-mi la acestu eminentu bărbat, pe care-lu stimez și admiru încă de pe acele vremuri, pe când și eu ca hoavedu alu comitatulu Bihoru, luptam împreună cu celu ce prin cuvintele aprindătoare ale lui Kossuth au intrat în dușulu contra despotismulu îndreptat în contra drepturiloru poporloru.

După câteva momente de conversațiune am trecut la obiectulu ce mi-lu făcusem de scopu alu visitei mele: *la cestiunea naționalitățiloru din Ungaria.*

Acestă parte a convorbirii o reproduc din cuvintu în cuvintu, pre cum urmază:

— E siguru, că d-lu guvernoru cunosce relațiunile naționale din Ungaria mai bine, ca ori cine. Permiteți-mi să mă rog a-mi spune părerea cu privire la motivele ce au datu ast-feliu de desvoltare cauzei, în cătu ađi ea este cea mai mare calamitate în Ungaria?

— Guvernorul a răspuns: Poporele Ungariei totu-de-una au pretinsu de la guverne deplină libertate religioasă și egalitate de limbă. Aci a culminat politica naționalistă a naționalitățiloru. Acestă lucru firescu fu scos din văgașulu sêu firescu și ast-feliu s'a ivit cestiunea înverșunată a naționalitățiloru. Trêba a ajunsu așa de departe în cătu e aprôpe egală: a băga mâna în vespariu, sêu a te ocupa de cestiunea de naționalitate.

— D Vôstru, d-le guvernoru, aprobați ori ba tendința, nepronunțată pe față, der observată, a guvernulu actualu ungaru, oarea este îndreptată intr'acolo, ca din poporele tôte și de diferite naționalități ale Ungariei se constituie unu stat unitar-maghiar — și după limbă.

— Unu omu cu politică rațională nici că se pôte gândi seriosu la ast felu de încercări, fiind că o utopiă mai mare ca așa ceva nici că se pôte inchipu. Și decă s'ar și afla outare bărbat de stat ungaru, care și-ar băga în capu un ast-feliu de planu nerealisabilu, atunci unulu a acela numai prin cele mai mari silnicii s'ar putu susține planulu sêu, de ađi pe mâne. Nu se pôte, ba nici permisu este a tracta cu poporele Ungariei cu cu nisre adunături de popore. Poporele Ungariei locuescu de unu lungu șiru de seculi pe acestu pământu, de care forțe tare și cu dreptu se alipescu. Limba și religiunea acestor popore trebuescu privite ca unu tesauru sântu străbun, pe care alu confisca este opritu. *Aceș, politică care ar face acestă, n'ar sta pe basă morală.*

— Permiteți-mi, d-le guvernoru, încă o întrebare în acestă materie. Eu potu cuprinde cu mintea mea libertatea religioasă a naționalitățiloru, respective esența ei, nu sum însă capabilu d'a pricepe egalitatea de limbă, respective: cum ar fi posibilă executarea în pracsă a egalității de limbă. Cum și în ce modu s'ar putu realiza acestă?

— Oh, mă rog, acestă egală îndreptățire de limbă aparține în Ungaria la cele mai naturale lucruri și afaceri. În anul 1848 noi am scrisu pe stêgul nostru: libertate, egalitate și frățietate! Er asta însemnă atăta cătu: „*unicuique suum*” (fiă-cui alu sêu). Guvernulu ungaru d'atunci avea intenția hotărîtă d'a duce la îndeplinire acestu principiu fundamentalu alu programei sale, der n'a ajunsu s'o facă, fiindu că intervențiunea rusăscă

și urmările ei desastrose făcură tuturora fine.

Aplicabilitatea egalei îndreptățiri a limbei în Ungaria se pôte numai în acelu chip, că fiă-care funcționarulu comunalu, cercualu și comitatensu s'ă fiă îndatorat a pricepe deplinu limba poporulu și s'o folosescă în oficiulu sêu în atingere cu poporulu. Acestă e teoria îndreptățirii egale a limbei — în pracsă vieții. Naturalu fiind cumcă limba statulu și cea parlamentară are să fiă numai cea maghiară. Atunci când va fi în Ungaria ca nu mulțimea să se acomodeze individulu, ci individulu mulțimei: nu numai că se va face din destulu dorințelor naționalitățiloru, ci se va face d'odată din destulu și obligamentulu, ce isvoresce din constituționalismu.

*

Acestea sunt cuvintele lui Kossuth în cestiunea naționalitățiloru . . .

Când eu, și împreună cu mine, multe sute de Români din Ungaria luptam la anii 1848—1849 sub stêgul conveșilor ungrescu, acestu idealu de constituțiune planta înaintea ochiloru noștri, acestă binecuvîntare a principulu libertății voiamu s'o căștigam pe sema tuturor naționalitățiloru din Ungaria...

Speru, că cuvintele lui Kossuth voru afla resunetu în cercurile guverniale și din partea conducătorilor mișcămintelor naționale. Libertatea și egalitatea proclamate de Kossuth, trebuescu date naționalitățiloru, și din contră...

Cumpenescă aceste consăngenii mei (véreim) din Ungaria.

Pavelu Popa Pappu
colonelul pens. alu armatei reg. italiene.

Sciri telegrafice.

Bucurescu, 26 Maiu. În zilele de 16, 17 și 18 Maiu st. v. se va ține Congresulu Ligei culturale. Din incidentulu acesta se voru da în Cismigiu o seriă de serbări, alu caror profitu se va vêrsa în cassa Ligei.

Bucurescu, 26 Maiu. Alegerea Metropolitulu primatulu se va face în 18 Maiu st. v. Marele colegiu electoralu se va intru în aceeași ți în localulu adunării deputațiloru cu președintă I. P. S. S. Mitropolitulu Moldovei.

Iași 26 Maiu. La 26 Maiu st. v. se va face ceremonia punerii pietrei fundamentale a noiei Universității din Iași. Ministrulu cultelor Tache Ionescu, va veni cu acestă ocași aici, spre a asista la ceremoniă. Se vorbesce, că va fi de față și prințulu moștenitoru Ferdinand.

asemenea legară pe arapi, cătu bați în palme, și apoi Orbașanu îi întrebă, unde dormu rôbele Amarza și cu Murmahala, amenințându-i, că de nu li-le-a spune, pe toți îi va ucide.

„Aci în odaia d'alături dormu ele străjuite de doi inși!” — murmură unul dintre slugi, tremurându ca laptele grosu.

În momentulu următoru, cei doi străjuitori erau și ei legați cu funii unul de celalaltu, și fetele Fatima cu Zorodaia se trețiră în toitulu inscenat în dormitoriulu servitoriloru. Ele își luară totu ce aveau mai de prețu și plecară după Mustafa.

Ele începură a mulțami cu lacrimi lui Orbașanu pentru bunătatea lui, elu însă le spuse, că numai decătu să plece.

Le conduse apoi la tunelu și spuse lui Mustafa să mergă numai înainte, că și elu vine, der mai are ceva de împlinitu.

Elu n'a rămasu înderētu, ca să jăfuiască, după cum credeau soții sêi, ci a mersu și a luat po afurisitul Hasan de gât, l'a legat cu o funiă de mêtase

și l'a acățat de celu mai înaltu punctu alu fântănei. Mulțamitu apoi pe deplinu porni după Mustafa.

Când s'au întelnit fetele cu Amarza, s'au spăriat, sciindu-o môtă, der după ce cunoscură tótă întâmplarea, se sărutară cu focu și nu sciau, să plângă sêu să ridă de bucuriă.

Orbașanu îi duse pe toți la cortulu lui și după ce trei zile se ospetară împreună, se despărțiră de Amarza, pe care Orbașanu o duse la pîrinții ei.

Când Mustafa ajunsu cu fetele erăși în Acaraba, totu orașulu îi întâmpină, er Cașidu arangia erăși o mare sêrbătoare de reînturnare. După ce Mustafa istorisi tôte câte i-s'au întâmpinat, Cașid luă de mânu pe Zorodaia și i-o dete lui Mustafa dîcîndu:

Cu acestă te deslegu, fiulu meu, de blăstêmu! Primesce-ți răsplata pentru nespusa ta bărbăție și energiă; primiți voi amêndoi binecuvîntarea mea și a cerului. Fiți fericiți!

I. Rodina.

Pentru copii.

Băiatulu și iepurele.

A fost odată unu băiatu sêracu. Elu aușise pe alții vorbindu, că decă în sêra de Crăciunu se duce cineva pe câmpu, ușor își pôte găsi noroculu.

Și băiatulu eși la câmpu; era frig și lună frumoasă. Cum mergea așa, de-odată dări în zăpadă două urechi lungi. Uitându se mai bine ce se vedă? unu iepuraș se șede în zăpadă ca 'ntru unu cuib.

Băieșulu se apropiă încetu de elu ca să-lu prindă și gânde în sine: Ah! de aș prinde acum iepurele, i-aș trage pelea și aș vinde-o. Pe ea oapătu de siguru celu puțin 50 de bani; și carnea o vîndu și capătu pe ea 2 corone. Face cu totulu 2 corone și 50 de bani. Cu banii aceștia cumpêru dela ciobanu unu mieluleș și mă duc cu elu, la pășune pe munte. Când va fi mare, îl tundu și îl vîndu lăna cu 4 corone. Asta face în 10 ani 40 de corone. Atunci vîndu și oia și mi cumpêru o vacă. Vacă trebue să-mi dea lapte, și atunci vîndu untu și brânză, vîndu și viței, ori îi ținu și facu o ciurdă întregă. Acestă în cătu va și mi aduce celu puțin 1000 de corone, așa că potu trăi forțe bine, și la dejun potu ave pâne cu brânză și untu de celu mai bunu.

După aceea vîndu ciurda și capătu multu banu, imi cumpêru în cetate o casă frumoasă și banii îi dau cu camătu, așa că în curîndu voiu ave 100,000 de corone. Începu apoi unu negoțu mare și mă facu milioneru. Apoi împrumutu cu banu pe împêratulu, pentru care imi dă moșii întinse, pe urmă imi cinstesce moșile și mă face și baronu mă duc în bătae și mă facu unu ghinêraru vestitu, iau de nevastă pe fata împêratulu și după acestă mă facu eu împêratu. După aceia mă reîntorc odată și în satulu meu, ca să mă vedă toți omenii. Mamei mele îi duc unu sacu de corone, pentru băeșii facu unu pomu de Crăciunu cu totu felulu de daruri și pe toți omenii îi facu bogati, chiar și pe pățitorulu de câmpu. Dumneșeule, ce bucuriă o să fiă atunci!

Dîcîndu aceste băiatulu, pleoscu în băt în palme de bucurie, iepurile spăriat, huși! se cără p'aci încolo. Precum mai înainte nu scia ce să facă de bucuriă că are să fiă împêratu, așa stetea acum în frig cu pantalonii rupti și cu mânilinghețate; îi trecu tôte visurile.

Epurile, de nu l'o fi împușcată cineva până acum, trăsese și ađi.

Povestită, după nemțesce de Septimiu.

Seminarul român din Lipsca.

„Timpul“ din București, primește următoarele informații asupra organizării și funcționării Seminarului român din Lipsca:

„Seminarul român“ din Lipsca, sub direcțiunea distinsului dr. *Gustav Weigand*, se află în Querstrasse 5 și constă din trei camere: una pentru prelegeri, alta pentru bibliotecă, în care lucrează studenții, și a treia, camera de studii a directorului, care cu multă amabilitate și cu recunoșcerea-i pricepere stă veșnic la dispoziția studenților, dând lamuririle necesare.

Prelegerile se țin în Lunia și Vinerea de la 8—9 a. m. asupra „Vocalismului limbii române“, ér Miercuria dela orele 6—7 și jum. p. m. se fac exerciții, comentarii și critici la textele vechi române, precum și ore-care discuțiunii soinițifice asupra diverselor subiecte ce studenții aleg din domeniul limbii noastre, spre a fi în comună dezbătute.

Seminarul numără deja deca studenți, cari și au ales ca specialitate studiul limbii române, plus toți studenții români de la cele-1alte facultăți.

Nu s'ar pute trece cu vederea faptul imbuourător, că un număr atât de mare de studenți se ocupă cu limba noastră, în timp ce limbile slavice, predate de celebrul Leskien, nu numără de cât 5 auditori și în timp ce seminarul francez și englez abia au peste 15 auditori.

Acosta dovedește și celor ce nu vor să audă și să vadă, că întemeierea acestui Seminar român a fost și este o fericită idee pentru studiul limbii române.

Serbările din București

— Pentru inundați. —

Inundația din săptămânile trecute, care a pricinuit mari pagube capitalei României, nimicind averi întregi, case și moșii, a stercit în pporația din București o adenoă compătămire față cu cei nenorociți. Pentru a-le veni în ajutor, din incidentul aniversării naționale române din 10 Mai — ziua încoronării lui Carol I, ca rege al României — s'au făcut în București mari serbări populare în locul așa numit Cismigiu, în zilele de 10, 11 și 12 Mai vechiu. Din incidentul acestor serbări regele Carol a dăruit în folosul celor inundați suma de 10.000 de lei.

Etă, ce dice o gazetă de frunte din București despre serbările din ziua a doua:

Eri au continuat în Cismigiu serbările populare în folosul inundaților. Deși n'a mai fost așa multă lume, ca alaltăieri, ziua de ieri a fost totuși foarte reușită.

AA. LL. Regale prințul Ferdinand și prințesa Maria au venit pe la orele 5 la Cismigiu, unde au stat până la orele 7. După ce au vizitat diferitele barace de pe alea principală, Alțele Lor au fost conduse de d. primar la teatrul „Hugo“, unde Alțele Lor au asistat la producțiunea atletului Jagendorf. Apoi Alțele Lor au eșit prin intrarea Schlatter și după ce au esprimat d-lui Filipescu (primarul capitalei) deplina Lor satisfacțiune, s'au întors pe jos la palat.

Sera, balul a fost foarte strălucit și toți câți intrau în cercul improvisat în acest scop erau surprinși în modul cel mai plăcut de privescerea feerică ce le înfățișa estrada balului și scena din față în mijlocul imponentului decor natural al parcului. Efectul diferitelor lumini (electricitate, gaz și lampione) asupra verdeții imensilor copaci era din cele mai fericite.

Pe la 10 ore a sosit M. S. Regele însoțit de A. L. L. Regale prințesa Maria și prințul Ferdinand și au luat loc pe estradă, privind la joc până

după miezul nopții, când auguștii oșpeți s'au retras pe deplin satisfăcuți de această frumoasă petrecere câmpenească.

Serbările din aceste două zile vor da — credem după o apreciere aproximativă, căci nu s'au făcut încă toate socotelile — vr'o 40.000 lei în folosul inundaților.

Acest rezultat întrece cu mult așteptările, căci se știe, că totul s'a organizat numai în câteva zile. Mulți au esprimat dorința, ca primăria să continue aceste serbări Dumineca și Lunia viitoare, adică în timpul Rosaliilor.

Primăria crede însă, că a făcut destul pe această teren și preferă să ce deze grădina și o parte din instalațiuni, ca d. e. teatrul și „Munții Rusesi“ altor societăți în scopuri culturale, séu de binefacere.

Deja pentru Dumineca viitoare a cerut grădina Cismigiu Liga culturală.

Părți alese din Istoria Transilvaniei.

(Avis publicului român.)

Legitim este doliul, legitimă simpatia și iubirea ce se manifestă din toate părțile României, pentru înocetarea din viață a neuitatului *George Barițiu*.

Spiritul pururea june și înfăcșat de cele mai nobile sentimente naționale ale decedatului, va pluti în veș d'asupra noastră, ca un ânger ocrotitor, pentru-că cu inima sa caldă, densul nief-odată nu s'a gândit decât la binele poporului nostru, la înaintarea și dezvoltarea acestuia. Cel din urmă cuvânt, care i-a sburat de pe buze înainte d'a închide ochii, i-a fost: *națiuinea*.

Barițiu și a făcut datoria.

Urmăz, să ni o facem și noi.

Dece Barițiu în luga și frumoasă i carieră publicistică-literară a fost model de activitate, model de abnegațiune pentru neamul séu, de a învătaturile lui au contribuit în așa mare măsură la dezvoltarea neamului nostru, atunci, ca amintirea lui să nu fie efemeră, ca bogatele lui cunoșcște, pentru noi să nu rămăă literă mortă, să nu fie îngropate; de lipsă este, că din casele noastre, din bibliotecile private și publice, de nicăiri să nu lipsescă coróna fecunde sale activități: **Părți alese din Istoria Transilvaniei pe 200 de ani din urmă.**

În opul acesta vom găsi, ca într'o oglindă, suferințele și luptele noastre în cei 200 de ani din urmă, în elu atât cărturarul cât și țșranul dela sate va găsi o hrană sufletescă plină de învătături.

Drept aceea ori-care inteligent, ori-care cărturar cu dare de mână, dator este să-și procure opul acesta; nief o bibliotecă românească să nu se lipsescă de el, ér prin comune să se facă colecte și să se cumpere pe séma școlii ori bisericei.

În chipul acesta ne folosim nouă, în chipul acesta vom avé pururea înaintea ochilor lumina cunoșcștelor aceluia pe care cu dreptul ne mândrim a-lu numi apostolul al României pentru epoca sa.

Particulari institute, școli, biserici și voi toți, cari iubiți istoria scrisă a neamului nostru, nu întârziati a cumpăra cartea această.*)

Petra-Petrescu.

Calea spre înavățire.

de I. D a r i u

(Urmare).

I.

Deși cei bogați nu sunt totdeauna fericiți, totuși averea dă vadă, câștigă omului onore și încredere în viitor, și-lu face destoinic de a-și afla mijloce pentru

*) Opul constătoru din 3 volume mari se pôte procura cu 12.50 fl. de la librăria W. Krafft în Sibiu.

a sévirși întreprinderi bune și folositoare. Sărăcia te face fricos, te dă înderăt, îți mănăcă vadă între omeni, ba se apucă chiar și de cinstea ta, și adese-ori te duce în desnaedejduire și în desprețuire, astfel că nu-ți poți întrebuința nief puterile tale și nief timpul așa, ca din acestea să te poți alege cu ceva folositoru ție séu altora. Astfelu săracia este isvorul nesecat al multor rele și neplăceri în lume.

Este adevărat, că bogăția aduce multe griji, cari diua și nóptea rod la viața noastră. Dér cu multu mai liniștit și mai încreduți privim în viitor, îndată ce pe lângă avere, avem și o *conșcșință bună*, un *cugetu curat*. Cugetul curat trebuie să fiă temelia ori cărei averi.

A aduna avere pe căi cinștite și a face numai ce e bine din temere cătră Dumnezeu și din respect cătră omeni, dă mulțămire în inimă și curagiu la ori-ce întreprindere. A avé totdeauna pe Dumnezeu înaintea ochiloru ței și în inima ta, pe lângă o muncă înțeleptă, este începutul meștesugului de a te îmbogăți. Altmintrelea ce ar ajuta ori ce câștig în lumea asta, decă noi aru trebui să ne temem de acela, carele este Domnul ei, și ce ni-ar folosi banii, decă n'amă puté privi cu fruntea senină și cu inima liniștită spre ceru.

Să ne ținem totdeauna ca cetățeni, ca moștenitori ai acestei lumi mari și să ascultăm de legile dumnezeesc și omenesc; acosta ne dă curagiu, ne ușurează osteneța și ne scapă de urit, decă cu toți ne împlinim datoria cu tragere de inimă ca omeni, ca cetățeni, ca soți, ca părinți ori ca copii.

Toți umblă după avere, toți se sbat după bogăția, pentru-că în câștigarea bogăției vedu ei isvorul norocului lor; dér cu toate acestea puțin, prea puțin ajungu a fi bogați. De ce? Pentru-că prea puțin știu, cum să începă spre a ajunge bogați.

A fi avut séu bogat nu însemnă a aduna bani mulți grămadă fără nief un scop de Dómne-ajută, séu a strînge sume însemnate fără nief un folos. Înțelepșce trebuie să întrebuințăm bunurile lumii spre a puté umbla îndrășneți prin ea, cu fruntea senină, cu inima împăcată, întindend din ea ajutor celor săraci și miluind pe cei lipsiți. Acesta este scopul și folosul averi.

„Unde dai unu, Dumnezeu îți dă cu pumnul.“ Așa dice o dicțtore veche, dér adevărată. Nu pentru a păstra fără înțelepciune, nu pentru a gusta numai tu singur din bunătățile acestui pământ, vei umbla după averi; nu acosta este măestria, cum să câștig și să folosesc averea. A întrebuința înțelepșce toate darurile lui Dumnezeu și a face și pe altul părtaş de ele, este scopul cel mai cinștit, ce trebuie să-lu avem înaintea noastră, când purcedem pe calea spre înavățire.

E mare deosebire între a aduna avere îndemnat numai de săracenie, de iubirea de argint și între aceea de a câștiga și păstra pentru trebuințele vieții. Singura plăcere a celui sărcit este a aduna mereu, a păstra lipsindu-se chiar pe sine de cele mai de frunte trebuințe și de cele mai nevino-vate plăceri. Celu cu minte adună cu înțelepciune și gustă cu cum-petare din ceea ce a câștigat și

face și pe alții lipsiți părțși din câștigul séu, ér prisosul din câștigul ilu pune la o parte pentru zile negre. Omul sărcit și iubitor de argint și face banul idolu, ilu topesce într'unu vițel de aur și se închină lui necunoscend altu Dumnezeu mai mare decât banul, nief în ceru nief în pe pământ. Despre astfelu de bogați a dșu Isusu, că *mai lesne va intra funia corăbiei prin urechile acului, decât bogatul în împărăția cerului*.

E cine-va căsătorit și are și copii, atunci trebuie să-și restrîngă mai multu trebuințele sale și să se retragă dela plăceri nevinovate, ca să pótă împlini trebuințele și lipsele familiei sale. Și acosta cu atât mai vertosu, că noi nu suntem siguri nief unu minut de viața noastră. Printr'o întâmplare nenorocșă capul familiei piere înainte de vreme. Elu era singurul, care câștiga, ceilalți mai multu consumau, nefind încă destoinic de muncă. Ce face acum familia lui? Rămăne săracă, la sapă de lemn, plângend și acerând la mila altuia. Și vai cât de rece e străinul ađi! Vai cât de greu este a aștepta milă și ajutoru dela altu! Lucrul nu e nief decum așa de trist, când familia numită s'ar fi putut pune ceva la o parte, când se putea. Acum lipsa capului ar fi numai pe jumătate simțită.

Dér pe cât e de réu a fi săracu, pe atât e de trist a fi avut și a nu te îngriji de binele și fericirea ta și a acelora cari atárnă de tine. Familia sărcitului e mai amărită ca a săracului. Săracul se mulțămesc cu puțin. Sărcitul și puținul acesta și-lu trage dela gură, mărindu-și idolul la care se închină și la care gândesc diua și nóptea.

Cine îngrămădesc la averi fără nief un scop, ci numai așa ca să aibă bani mulți, acela ajunge a nu fi elu stăpănu pe bani, ci banii stăpănu pe elu. Când te stăpănesc mamonul, averea, e réu. Binecuvântarea lui Dumnezeu nu e cu tine și averea câștigată este numai un chin pentru tine și cine știe pe ale cui mâni ajunge după ce ai închis ochii pentru totdeauna, că cu tine n'o poți duce, și de ai puté-o duce, ce țiar folosi în lumea cealaltă!

Banul nu este scop pentru omu, ci numai mijloc pentru scopurile vieții. A fi sărac e mare nenorocire pentru omu; a fi bogat și a nu ști cum să întrebuințezi averea, e mare rușine. Numai acela va avé folos dela avere care va ști cum s'o păstreze și cum s'o întrebuințeze.

(Va urma.)

ECONOMIA.

Ogorul.

Ogorul a fost întrebuințat din timpurile cele mai vechi. Sub ogor se înțelege o parte a câmpului, ce în decursul unui ori mai multor ani, rămăne necultivată cu bucate.

Ogorul a fost cunoscut și străbunilor noștri, vechilor Romanii, dér după ce s'au mai întrecut și ei: „că schimbând bucatele, încă odihnescu agrii, fără de a perde o parte din venit, rămănd pământul nelucrat.“

Ogorul și-a avut scopul séu mai cu séma în acele țeri, unde locuitorii au fost prea rari și brațele lor nu au ajuns, ca să lu-

creze câmpul întreg; astăzi însă, după ce plugarii au început a se înmulți pretutindenea, ogorul a început a fi schimbat, ca un lucru vechi, care și-a trăit traiul și și-a mâncat și mălaiul.

Dovadă după acesta avem, că toate țările înaintate în plugărită au părăsit sistemul ogorului, sistemul celor trei câmpuri, dintre care unul rămânea în tot anul nelucrat, nefolositor, și a adoptat sistemul câmpurilor comasate.

Chiar și conlocuitorii noștri Sasi, cari au ținut așa de mult la sistemul celor trei câmpuri, au început în timpul din urmă a-l părăsi și a se face prietini câmpurilor comasate.

Dacă Sasi, cari au pământuri cu mult mai bune și mai multe ca noi, cari în urma sistemului lor de conservare sunt mai puțin, au făcut această, ce se dăcu noi, cari în asemănare cu ei avem pământuri mai rele și mai puține, apoi pe unul și același teritoriu noi poate locuim într'un număr îndoit? Avem să ne împretinim și noi pe viitor tot mai mult cu sistemul câmpurilor comasate.

Vor să vă spun, că comasările sunt împreunate cu spese prea mari; că se întâmplă prea multe nedreptăți când se duc în deplinire etc. Acestora le răspundem: că deși comasările sunt împreunate cu spese mari, totuși folosul, ce ele aduc după aceea, este îndoit, ba se îndoesce și prețul pământului după comasare în cele mai multe locuri.

Ce se ține de nedreptățile făcute cu ocaziunea comasărilor, răspundem: că acelea trebuie reclamate atunci la fața locului, în fața inginerului și mai târziu la comisiunea colaudătoare; trebuie aleși ca experți și bărbați de încredere numai omenii cei mai cinstiți și cu frica lui Dumnezeu.

Mai departe trebuie reclamat, dacă câmpul nu este asemenea de roditor, ca din fiă-care clasă de pământ să capete proprietarul câte-o parcelă. Într'un asemenea cas, nu poate căpeta un proprietar numai pământul cel bun, er altul numai din cel rău.

În modul acesta din pământul cel bun și roditor ar căpeta fiă-care proprietar parcelă sa la un loc, mai mare sau mai mică, după cum a lucrat-o și mai înainte și după-cum a avut-o scrisă și în cărțile funduare. Parțelele mai puțin roditoare de pe deluri și cote, în înțelegere comună, le-ar pute lăsa ca pășunat pentru vite.

Astăzi însă vedem lucrul întors; cotele cele mai puțin și delurile cele mai puțin le vedem cultivate cu bucate, er șesurile cele cu pământul cel bun și roditor, sub cuvânt de ogor, sunt lăsate un an de zile ca să mai odihnescă, cum dăcu plugarii noștri, adecă ca să crească pe ele polomidă, laptele cânelui și alte burueni nefolositoare, ba chiar veninoase.

Că pământul nu odihnesce nici un an; că sărurile și celelalte elemente, cari dau nutreț pământului plantelor din pământ, totu așa se topesc și nimicesc în ogor, ca și când pământul ar fi lucrat: acesta s'a dovedit prin mai multe observări și experiențe. Că ogorele nu dau nici vitelor un pășunat „de Dămine-ajută“, acesta încă o știu cei mai mulți, cari au vădit vitele păscându pe asemenea locuri lipsite de erbă.

Mai bine ar fi să der, ca ogorele

de pe șesuri să se sémene cu lăternă, măzărice sau trifoiu, și vitele de jug să se nutrească și peste veră în grajd, unde ar face gunoiu destul și bun, eră cele mai mărunte, ca: porcii, oile și vițelii să pască pe deluri și pe cotele mai puțin roditoare.

Lăsându să cadă ogorul și adoptându sistemul câmpurilor comasate, trebuie să introducem economia schimbătoare sau rotațiunea. În privința aceasta se împarte pământul în mai multe table sau parcele, dintre cari una se guoesc și apoi se sémene cu cucuruz. Tămna, după ce s'a cules cucuruzul, se ogoresce și primăvera apoi se poate sémene: măzărice, orz, ovăș sau grâu de primă-veră, în cari, după ce au răsărit, se poate sémene trifoiu. În anul al treilea, parcela numită poate rămâne ca trifoiște, care apoi în anul al patrulea se rupe și sémene cu grâu de tămna.

Totu așa se urmărește și cu parcela a doua, a treia, a patra și așa mai departe. De comun în economiile schimbătoare se lasă de o parte o parcelă pentru lucernă, care după cum e știut, ține mai mulți ani de arând și care nedă nutreț verde de lipsă pentru vitele din grajd.

În câmpurile comasate nu se mai perde atăta timp cu alergatul dela un loc la altul; nu se mai perde atăta loc cu rozorele locurilor arătoare, apoi cu costul peste brezde la facerea fânului etc.

Fiindcă ogorul se mai întrebunțează încă pe multe locuri; fiindcă el nu se poate delăta dintr'odată, ca un vestiment, ci treptat: vom arăta la acest loc condițiunile principale, cari trebuie împlinite la facerea ogorului.

*

Timpul cel mai potrivit pentru facerea ogorului este cătră sfârșitul lui Mai și începutul lui Iunie, adecă atunci, când buruenile nu sunt încă cote, pentru a imprăstia sémēta lor pentru anul următor în holdele sémēnate.

Pământul la facerea ogorului nu trebuie să fiă nici prea mōle, nici prea tare, ci să aibă gradul de mijloc între uscăciune și umezălă. Pentru-că dacă pământul e prea mōle, brazdele se țin într'una și uscându-se în starea aceasta, se împetresc, dela întors abia poți băga plugul în ele. Totu așa dacă e prea tare, se rup bulgării mari și locul rămâne brășos.

Avându pământul gradul de mijloc între umezălă și uscăciune, plugul intră ușor în el, er brazdele se întorc cu înlesnire și vitele pot duce plugul cu ușurință.

Arăturile de ogor trebuie făcute mai adânc, decât mai pe deasupra. În privința aceasta greșesc foarte mulți din plugarii noștri, de-orece ei fac niște arături mai mult pe-d'asupra. Urmarea acestora e, că nici nu prea vedă holde frumoase pe la ei, ci mai mult slabe și mărunte.

Făcându se arăturile de ogor mai adânc, ele stăpesc cu totul rădăcinile buruenilor neroditoare; fac pământul mai puțin; rădăcinile holdelor află nutreț și mai adânc prin pământ; sunt mai scutite pe timp de secetă; apoi aerul, căldura, lumina și ploia pot străbate în asemenea arături mai cu înlesnire, ca în cele pe deasupra, la cari brazdele, abia sgarate, le spală

câte-odată ploile, încât la întors abia se mai cunosc, că au fost arate.

Unii din plugarii noștri dăcu, că dacă ar prea adânc, scot pământ de cel mort, în care nu pot crește sémēaturile. Acesta s'ar întâmpla atunci, când s'ar face îndată sémēatul; stându însă arăturile mai mult timp în atingere cu aerul, căldura, lumina și ploia fac și pământul nostru de învie și poate fi roditor pentru sémēaturile.

În economiile mai mari s'a introdus în timpul din urmă un nou sistem de pluguri pentru ogor, cu cari se poate ara pământul de două-ori mai adânc, ca cu cele ordinare. Cu plugurile amintite se ara la ogor și tămna acelea din pământuri, cari sunt destinate culturai de cucuruz, lucernă, trifoiu, napi și altele. Totu în economiile mai mari s'a intr'oduz și aratul cu puterea aborului (vaporului).

Pe când deră plugarii învățați sunt în necurmată febră, pentru introducerea de pluguri și alte unelte totu mai bune și mai ușore la lucrarea pământului, pe atunci mulți din plugarii noștri voesc să sgarie suprafața pământului încă totu așa, „după cum s'au pomenit.“

Acesta nu mai merge! Auđim aproape peste tot locul pe plugarii noștri vărându-se, că bucatele nu se mai fac ca mai de mult, că ori cât de bine ar, guoesc și sémēni, totuși holdele se fac din an în an totu mai slabe etc.

Nu, dău, „că din sacul din care totu iai și nu mai pui nimic, odată dai de fund.“ Așa au făcut cei mai mulți; au arat totu numai la suprafața, până ce au sgarat pătura cea roditoare a pământului; acum în loc să întorcă altă pătura mai adâncă, pentru a o face și pe aceea roditoare, se mulțimesc totu cu cea de deasupra, „apoi ce va da Dumnezeu.“

Să fiu bine înțeles! Numai la arăturile de ogor și tămna la cele de desfundare se recomandă arăturile adânc, la întors ajunge o arătură mijlocie, er la sémēnat și numai una mai pe-d'asupra. A ara și la sémēnat adânc, nu numai, că nu e folositor, der poate fi chiar păgubitor, de-orece sémēnta cădută prea adânc în pământ se putreșește și nu mai răsare.

Acestea sunt condițiunile principale, sub cari trebuie făcut ogorul; condițiuni, dela împlinirea cărora atărnă mai totu-deuna și culesurile îmbelșugate.

Iónu Georgescu.

Sciri comerciale.

B. Pesta, 20 Maiu. Negotul de produse a decurs liniștit în săptămāna trecută. În magazine proviantă puțin. Se speră, că pe sfârșitul lunii vor intra cantități mai însemnate. Manufacturile au avut căutare viuă în detalii. Interesele pentru efecte, prima 4°/_o.

Cereale. Pe piețele din afară, la începutul săptămānei, tendența fermă. Fiind însă, că în apusul Europei a plouat în multe ținuturi, prețurile aproape pretutindenea, au mai scăzut ceva.

Victualie. Ouz au sosit în piața în porturi mari. Prima 27.50, 28 fl. lada de 1440 ouă. — Gălițe s'au căutat numai prima. Găsece tinere 4, 5.50 fl., pui 80 or. 1.10 fl., prima 1.20, 1.40, găini 1.20, 1.40, rațe 1.30, 1.50, părăchea. — Untă mai bună lipsesc. De mēsă 1.20—1.40 fl. suta de chilgr.

Tergul de vițe. Marfă multă și prețurile încheie cu 4—6 or. mai jos. Vii 30—33 or., prima 34—36 or. chil. Miei 3 fl., pāuă 5.50 fl.

Pastăiose. Fasolea mare albă 6, 6.25 fl., mazerea 8.50, 10 fl., linteă 9 fl., hrișca 4.50 fl., sémēnta de cânepă 9, 9.50 fl., macul 39—41 fl., suta de chilogr.

Coloniale. Timpul abnorm, cald și uscat, nu dă prospecte de recoltă bună, ceea ce influențează nefavorabil asupra negotului. Zahăr rafinat 40.75, 40.25 fl., cub 41.75, 41.25. În cafea se anunță urcare din toate părțile.

În lanuri negotul neînsemnat, din cauza asta prețurile au dat înderăt.

Pie de vită. Boi grei 82—84 fl., de mijloc 74—78 fl., de vaci unguresci 76—78 fl., pitlingi 86—90 fl., Kueip 120—125 fl. — suta de chilogr. — *Piele lucrate* nu au căutare de loc.

MULTE ȘI DE TOATE.

Gluma unei regine.

Regina Cristina a Spaniei se plimba într'una din zile trecute cu trăsura prin împrejurimile Madridului. Ea era însoțită de infanta Isabela. Ajungându pe o șosea, regina împreună cu însoțitorii sa, s'au dat jos și au început să se plimbe.

De odată le iese înainte un cântăreț cu flașeta în spate.

El nu cunoștea pe Suverană și fără nici o vorbă, își pune flașeta jos și începe să-i tragă la cântece.

Regina-regentă era veselă.

— Câtu să-ți dau pentru un cântec?

— 50 de bani dōmnă....

Regina scote din busunaru un napoleon de aur și-l dă cântărețului. Acesta ia napoleonul, se uită la el gândind, că e fals. De unde credea el, că dă de un ast-fel de noroc?

— Ce, nu-ți place banul? Ilu întrebă regina. Ce mai vrei?

— În loc de napoleonul ăsta fals răspunde cântărețului — vă rog suți-mă și pe mine în trăsura și duceți-mă în oraș. În schimb am să vă cânt pe totu drumul cele mai frumoase romānte.

Regina-regentă, zimbind s'a învoit. Cântărețului a învrtit din flașeta de se prăpădea pământul. În marginea orașului însă ele au trebuit să se scobore.

Regina Cristina i-a dat 100 fr.

— Scii cui i-ai cântat? întrebă ea pe flașetarul.

— Nu.

— Reginei.

Flașetarul cădă jos de emoțiune. Nu mai putea să rostescă o vorbă măcar.

Regina a plecat ridend cu infanta Isabella, spre castel.

Un profet fals.

Pe timpul ultimilor Jagelloni, sub domnia regelui Sigismund în Polonia (1548—1572) un nobil polon sgarăcu cu numele Iacob Mielslynski, și-a pus de gând să jōce rolul de „Mântuitorul lunei“. El a angajat 12 omeni bejivi ca „apostoli“ și cu ei a pornit din comună în comună.

În multe localități el a găsit aderenți, der unde nu găsia, acolo bătea pe omeni și-i jefuia, er pe alții îi omora.

Odată, unul din banda lui Mielslynski s'a făcut că are epilepsie și a cădută jos, svirolindu-se puternic.

Tovarășii lui l'au dus la biserică, ca să scotă pe dracu din el.

Cu ocazia aceasta bolnavul s'a pus lângă altar și a furat în fața tuturor omenilor banii din disc. Erau peste 3000 de fr. Omenii și în special Mielslynski, l'au prins de mână der, când îl căutau în buzunarele lui n'au putut scote de cât pietre. Era un fel de escrocherie îndrăsnită.

Altă dată banda acesta a intrat în casa unei femei nobile al cărei bărbat nu era acasă. Mielslynski a cerut să

vedă și alte țesături. Ea i le-a arătat, dăr a refuzat să-i dea vre-una.

Mielsynski, de neacă, a băgat în dulapul cu țesături un burete aprins și apoi s'a depărtat cu oameni săi. Peste un sfert de ceas casa s'a aprins și focul a prefăcut-o în cenușă.

Stăpânul casei când a venit și a vădit ce s'a întâmplat și-a pus de gând să urmărească teribila bandă.

„Profetul“ a fost prins și sfâșiat de popor, er „apostoli“ au primit câte 25 de bastoane ast-fel, că le a trecut pe totă viața cheful de a mai fi apostoli.

Microbulu dragostei.

Se anunță din Berlin, (Germania) că celebrul bacteriolog, doctorul Koch, s'a divorțat de nevastă-sa și a fost condamnat de tribunalul săi servescă drept pensiu de susținere a patra parte din veniturile sale.

Lupta între un om și un lup turbat.

In ziua de 30 Aprilie trecută, — spune „Jalomițianul“, — pe când locuitorul Dinu Măciucă din comuna Făcăeni, jud. Ialomița, se afla la câmp, pe la ora 2 după amiază se pomeni cu un lup, care venea cătră densul în fuga mare. Inainte de a se pute apăra, lupul s'a aruncat asupra lui.

Cărțile de joc în Germania

Revista (Zukunft) dă detalii precise asupra cărților de joc în Germania. In decursul ultimilor 10 ani trecuți s'au vândut în întregu imperiul 38 de milioane de cărți de joc.

Soți tineri și soți bătrâni.

Căsătoria atât la poporele civili sate, cât și la cele neocivilizate, este legată de c vârstă orecare. Vârsta cea mai mică pentru a se căsători este în India, unde se căsătoresc copii în vârstă cea mai fragedă.

In veacul trecut era obicei pe la nobilii din Franca să-și mărite fiicele încă în vârstă fragedă dela 10—13 ani, și după-ce le căsătoriau le mai finșu unu an, doi în mânăstire.

Dér sunt și miri bătrâni. Așa un „têueră“ în vârstă de 124 ani s'a căsătorit în America nordică cu o „tênără“ de 81 ani. Cununia s'a săvârșit în Atlanta, capitala statului american Georgia.

Ună Norvegiană cu numele John Surrington, se căsători în vârstă de 149 pentru a treia oră și la mormentul său, în care fū băgat în a. 1797, în vârstă de 160 de ani, 'lăjeliră un fiu în vârstă de 103 ani și unul în vârstă de 9 ani.

Un Testament ciudat.

In Rio-Janeiro (Brasilia) a murit nu de mult un om cu numele Giochim Penseroso, cunoscut în totă America din cauza bogăției sale imense și mai cu semă din cauza sincerității sale.

In odaia în care își făcea el la fie care sfârșit de lună socotelile veniturilor și cheltuelilor și în care nu lăsa să se intre nici un străin — avea o masă mare, pe care nu pusesse de ani de zile nici cărți nici scrisori; în sfârșit absolut nimic.

Înainte de morțe, Giochim a lăsat să fie dus pe un scaun cu roțe în odaia acosta și cu degetul arătător și-a scris în prafu de pe masă testamentul.

Când au alergat rudele din tôte părțile, ca să afle ce le-a lăsat bogatul Giochim, judecătorul a poruncit să se decidă ușa acelei odăi. Pe prafu de pe masă stătea scris testamentul, prin care excentricul om își lăsa totă averea lui unei rude depărtate, un ténăr forte cult dăr sărac.

Moștenitorii cei-lalți au voit să declare testamentul nevalabil, dăr au perdut procesul, căoi judecătorii au hotărît că e bun și legal.

Literatură.

A apărut în tipografia și în edițiunea noastră:

„Independența bisericăscă a Metropoliei române de Alba-Iulia“. Cercetare istorică-critică. despre relațiunile Bisericii române din Metropolia Albei-Iulie cu Biserica Romei, de Nic. Densușianu. Cuprinsul broșurei este: Conciliile provinciale din 1872 și 1882. Manifestul de Unire cu biserica Romei din 7 Oct. 1698. Textul original român și traducțiunea latină falsă. Istoricul român despre Unirea bisericăscă cu Roma și folosele Unirei. — Broșura 8° mare, 44 pag., se află de vânzare la administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“. Prețul unui exemplar 20 cr. (său 60 de bani). Porto 3 cr., pentru România 15 bani.

— „S'au dus în Tera“, novelă originală de Ilarie Chendi. Formată mică, 36 pag. A apărut în Tipografia archidiecepsană din Sibiu și se vinde cu 15 cr. exemplarul. Venitul curat e destinat pentru fondul societății de lectură „Andrei Șaguna“ din Sibiu.

In tipografia diecesană din Caransebeș a apărut: Apele minerale ale Sângeorgiului român, din nobilul district al Năsăudului (astăzi comit. Bis trița-Năsăud) în nord-ostul Transilvaniei, de Dr. Leo Mureșan, medicu practic și profesor de igienă la institutul teologic-pedagogic din Caransebeș. Formată 8° de 28 pag. Broșura e provădită cu două tabele comparative, una privitoare la apele minerale mai cunoscute din Transilvania, er alta privitoare la apele minerale mai cunoscute din Europa.

In editura librăriei H. Steinberg din Bucuresci (strada Șelari 18) a apărut: Volumul III din Schițe și Nuvele de Victor Crășescu (Str. Basarabean). In Mai va apăre și vol. IV. Fia-care volum costă 1 leu (45 cr.). De vânzare la librăria Ciurcu în Brașov.

Calendarul săptămânii are 31 zile. Table with columns for days of the week and corresponding dates in different calendars (Gregorian, Julian, etc.).

Bursa din Bucuresci

Table of market values in Bucharest, listing various financial instruments and their current values.

Table of market values in Brașov, listing various financial instruments and their current values.

Cursul losurilor private

Table of private lottery results, listing various lottery types and their respective values.

Bursa de mărfuri din Budapesta

Table of commodity prices in Budapest, listing various goods like grain, oil, and sugar with their market prices.

Fergut de rimatori din Steinbruch.

La 23 Mai n. starea rimătorilor a fost de 181,980 capete, la 24 Mai au intrat 1458 capete și au eșit 995 rămânând la 25 Mai un număr de 182,443 capete.

Cursul pieței Brașov.

Table of market prices in Brașov, listing various commodities and their current market values.

Cursul la bursa din Viena.

Table of market prices in Vienna, listing various financial instruments and their current values.

